

Klimatkommissionens förslag till budget 2024 med utgångspunkt i Flexens utsläppsrapport

Uppföljning (24.9.2024)

Hållbara transportlösningar:

- Förstudie om utveckling av kollektivtrafiken och kollektivtrafikens turlistor med syftet att besvara frågan hur landskapsregeringen kan göra den till ett attraktivare resealternativ för allmänheten än vad den är i dag. Särskilt turlistorna
 - Detta förslag behöver budgetmedel i budget 2024.

Uppföljning: har inte genomförts och särskilda budgetmedel har inte budgeterades för åtgärden.

Hållbar sjöfart:

- Klimatkommissionen anser att arbete för elektrifiering av linfärjor genom projektplanering och inköp eller konvertering (retrofitting) av befintliga linfärjor där så är möjligt bör startas så fort som möjligt nästa år.
 - Landskapsregeringen utför en detaljerad utredning över linjerna under 2024 för att se hur landskapsregeringen kan komma vidare med tid- och kostnadsförslag för varje linje.
 - Gällande ombyggnad av linfärja till eldrift år 2024 konstateras att landskapsregeringen har investeringsmedel från tidigare år (2023) som kan användas för ändamålet.

Uppföljning: detaljerad utredning och planering pågår gällande elektrifiering av Töftö linfärja med planering att projektet kan genomföras under kommande verksamhetsår.

Cirkulär resursanvändning inom jordbruket:

- ⊖ Utvinning och omvandling av biologiskt avfall från industri och jordbruk till biogas. Den planerade biogasanläggningen vid Svinryggen är ännu inte byggd, och det finns farhågor om att den inte kommer att byggas. Alternativa modeller för tillvaratagande av biologiskt avfall bör tas fram som är anpassade till åländska småskaliga förhållanden. Återanvändning av restprodukter förstärker hållbarheten inom jordbruket. En landskapsregeringsfinansierad studie skulle undersöka lämpliga anläggningar som passar Ålands skala och behov. En utomstående konsults utredning för att utreda möjligheten att kombinera avloppsreningsverk och bioavfallshantering med en avsättningslösning som ger ekonomisk fördel skulle vara en bra utgångspunkt. Allt bioavfall på Åland (inkl Lotsbroverket) är som tumregel för lite för att mata en större anläggning som kan bära sig ekonomiskt på Åland.
 - Detta förslag behöver budgetmedel i budget 2024. Det är även osäkert var medel för en studie enligt ovan skulle sättas i förvaltningen, men förslagsvis på Näringsavdelningen.

Uppföljning: har inte genomförts och särskilda budgetmedel har inte budgeterades för åtgärden.

Svinryggen lagt sitt (dåvarande) biogasprojekt på is. Däremot förväntas att Svinryggens projekt att anlägga en modern avfallsförbränningsanläggning rulla vidare och i konceptet ingår även planer på att bygga en anläggning för att ta hand om bioavfall och producera bl.a. biokol.

Effektiv energiförbrukning och uppvärmning av byggnader:

- Stödssystem för investeringar i energilagringssystem bör inrättas. En ny stödstruktur introduceras, tillgänglig för privatpersoner. I samma stödssystem kan även stöd för styr- och reglerteknik (eller andra former av smart styrning) in i syfte att energieffektivisera byggnader och processer tas med.
 - Det kan konstateras att förvaltningen i budgeten för 2024 har föreslagit att en ny stödordning för stöd för åtgärder som förbättrar energiprestanda i byggnader introduceras, som ska bidra till en mer effektiv energiförbrukning och uppvärmning av byggnader. Ett nytt stöd för energilagringar och smart styrning med fördel kan införlivas i det föreslagna nya stödet för energiprestandahöjande åtgärder.

Uppföljning: ett nytt stöd för energilagringssystem har inte genomförts och särskilda budgetmedel har inte budgeterades för åtgärden.

Däremot finns det förberett (och även budgetmedel i budget 2024, men ännu inte genomfört) ett nytt stöd för energiprestandahöjande åtgärder.

Kommunerna som en del av Ålands satsning mot klimatneutralitet*

- Kommunerna på Åland åläggs ta fram en kort- samt långsiktig strategi för hur kommunen planerat för att minska sina egna växthusgasutsläpp och steg för att bli mer energieffektiva. Denna ska hanteras av ansvarig tjänsteperson vid ÅLR (ex energirådgivaren med övergripande ansvar). Kommuner som ligger i framkant med energieffektiviseringar och arbetet med att minska växthusgasutsläpp föreslås agera som mentorkommun till dem som utforskar sina alternativ, samtidigt som dessa kommuner uppmuntras samordna gemensamma upphandlingar av energieffektiviserande åtgärder och utsläpp.
 - Detta förslag kan hanteras av Bärkraft.ax, klimatkommissionen eller den ordinarie verksamheten vid förvaltningen - behöver således ej budgetmedel budgeten. Klimatkommissionens sekretariat föreslår att detta med fördel kan hanteras av Bärkraft-nätverket.

Uppföljning: har inte genomförts och särskilda budgetmedel har inte budgeterades för åtgärden. Uppdraget har inte heller givits Bärkraft-nätverket.

Övriga åtgärder:

- Införande av en oberoende energirådgivartjänst eller alternativt upphandling av en organisation/företag för att erbjuda kostnadsfri energirådgivning till företag, kommuner och privatpersoner. Rådgivning och informationskrav finns som lagkrav i en nyligen infört tillägg i LL om energideklarationer. Rådgivningen informerar

samhället och olika aktörer om viktiga aspekter såsom energieffektivisering, ökad energiprestanda och byte av uppvärmningssystem för byggnader. Dessa åtgärder är i linje med regeringens åtagande att främja hållbarhet och effektiv resursanvändning. Beräknad årlig kostnad: 50 000 - 100 000 euro.

- Detta förslag behöver budgetmedel och förslaget måste tas in i budgetförslaget för 2024 om det ska verkställas

Uppföljning: har inte genomförts och särskilda budgetmedel har inte budgeterades för åtgärden.

Däremot genomfördes lagstiftningsändringar 2023 som delvis uppfyller ovanstående behov då det finns viss informationsskyldighet enligt gällande bestämmelser i LL om

energideklaration för byggnader, se 21b §. Information om förbättrad energiprestanda:

Landskapsregeringen är skyldig att ge ägare till eller hyresgäster i en byggnad information om energideklaration, kostnadseffektiva åtgärder för att förbättra byggnadens energiprestanda, hur värmepannor för fossila bränslen kan ersättas med hållbarare alternativ och vid behov finansiella instrument för eventuella åtgärder.

Sammanställt av Gustav Blomberg